

Центральноукраїнський національний технічний університет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

А. Кириченко

2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОКС11. ФІНАНСОВЕ ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Фінанси, банківська справа та страхування

(назва спеціалізації)

Факультет економічний

(назва факультету)

2025-2026 навчальний рік

Розробник: Коцюрба Ольга Юріївна, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, кандидат економічних наук, доцент
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

(підпис)

Володимир СИБІРЦЕВ
(прізвище та ініціали)

Декан факультету економічний

(підпис)

Наталія ШАЛІМОВА
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 07 Управління та адміністрування	Професійної підготовки	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» Освітньо-професійна програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»	Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		32 год	4 год
		Практичні, семінарські	
		16 год	2 год
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		72 год	114 год
		Вид контролю	
		залік	

Мова навчання: українська

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансове право» є опанування здобувачами механізму виникнення, зміни та припинення фінансово-правових відносин, а також нормативно-правового забезпечення у сфері публічних фінансів, формування правової свідомості та правової культури, вдосконалення навичок використання теоретичного і нормативно-правового матеріалу при вирішенні практичних завдань забезпечення необхідних умов функціонування підприємств, установ та організацій різних форм власності та господарювання.

Завдання дисципліни полягає у:

- визначенні та обґрунтуванні необхідності поглибленого вивчення фінансово-правових понять і категорій, засобів правового регулювання різноманітних процесів у сфері фінансів;
- вивченні теоретичного змісту предмета та методології фінансового права, його норм, принципів, системи, особливостей виникнення та розвитку фінансово-правових відносин;
- засвоєнні правових знань щодо фінансової діяльності держави, пов'язаної з мобілізацією, розподілом, перерозподілом та використанням централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів держави та органів місцевого самоврядування;
- аналізі джерел фінансового права та практики їх застосування;
- формуванні вміння забезпечити суворе дотримання і виконання правових приписів, правильно застосовувати нормативно-правові акти у практичній професійній діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни (структурно-логічна схема підготовки фахівця): враховуючи послідовність накопичення знань та інформації, дисципліна вивчається після викладання наступних дисциплін: державне регулювання економіки, гроші та кредит, фінанси.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен отримати:

Інтегральну компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності

Загальні компетентності

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні компетентності

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПР21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Предмет, метод, система та джерела фінансового права.

Предмет фінансового права. Метод фінансово-правового регулювання. Поняття

Поняття фінансового права. Система фінансового права. Загальна частина фінансового права. Особлива частина фінансового права. Джерела фінансового права. Особливості та класифікація фінансово-правових норм. Структура фінансово-правової норми. Поняття та особливості фінансових правовідносин. Види фінансових правовідносин, їх суб'єкти. Права та обов'язки учасників фінансових правовідносин.

Тема 2. Фінансова діяльність держави, її правові аспекти.

Фінанси як економічна та юридична категорія. Фінансова політика держави як предмет фінансового права. Принципи фінансової діяльності держави. Методи здійснення фінансової діяльності.

Фінансова система України як предмет дослідження фінансового права. Складові елементи фінансової системи та відповідні їм правові інститути.

Система і правове положення органів влади, що здійснюють фінансову діяльність держави.

Тема 3. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.

Фінансово-правові норми, їх загальна характеристика. Види та зміст фінансово-правових норм. Структура фінансово-правової норми. Фінансово-правові відносини, поняття, зміст. Класифікація фінансово-правових відносин.

Суб'єкти фінансового права. Способи правового захисту законних інтересів суб'єктів фінансово-правових відносин. Методи фінансового права. Основний метод фінансово-правового регулювання. Поєднання методів переконання та примусовості в фінансовому праві.

Тема 4. Правові основи фінансового контролю в Україні.

Сутність та види фінансового контролю. Методи фінансового контролю. Види перевірок. Професійний фінансовий контроль. Повноваження Верховної Ради України у сфері фінансового контролю. Повноваження Президента України та Кабінету Міністрів України у сфері фінансового контролю. Місце Міністерства фінансів у системі органів фінансового контролю. Контрольні повноваження Державної казначейської служби України. Повноваження Державної служби фінансового моніторингу України. Контрольні повноваження Державної податкової служби України. Повноваження Державної фінансової інспекції України.

Тема 5. Бюджетне право і бюджетний устрій України.

Поняття бюджету та принципи його формування. Види бюджетів. Співвідношення бюджетного і фінансового права. Поняття та предмет бюджетного права. Метод бюджетного права. Бюджетні матеріальні та процесуальні норми. Система бюджетно-правових відносин. Особливості бюджетних правовідносин.

Тема 6. Бюджетний процес в Україні.

Поняття та правові основи бюджетного процесу в Україні. Принципи бюджетного процесу. Учасники бюджетного процесу. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Бюджетна класифікація. Стадії бюджетного процесу. Порядок складання, розгляду та затвердження бюджету. Стадія виконання бюджету. Контроль за виконанням бюджету. Порядок складання та затвердження звіту про виконання бюджету. Відповідальність, що передбачена чинним законодавством за порушення бюджетного законодавства.

Тема 7. Система оподаткування в Україні. Непрямі податки.

Поняття, ознаки та функції податку. Поняття збору (плати, внеску).

Загальні засади встановлення податків і зборів. Елементи юридичного складу податку як юридичної конструкції. Поняття та зміст податкової системи України. Класифікація та види податків. Поняття та джерела податкового права. Джерела податкового права. Система податкового законодавства. Місце Податкового кодексу України в системі податкового законодавства. Поняття непрямого податку. Ознаки непрямого податку. Види непрямих податків.

Тема 8. Податок на прибуток підприємств.

Поняття та платники податку на прибуток. Визначення об'єкту оподаткування. Визначення неприбутковості підприємств. Порядок нарахування амортизації основних засобів. Методи нарахування амортизації. Вплив відмінностей в нарахуванні амортизації за даними бухгалтерського обліку та Податкового кодексу на об'єкт оподаткування. Коригування об'єкта оподаткування. Ставки оподаткування. Умови пільгового оподаткування. Строки сплати податку. Податкова декларація.

Тема 9. Правове регулювання податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності. Спрощена система оподаткування.

Поняття та платники податку на доходи фізичних осіб. Розподіл податку на доходи фізичних осіб між окремими ланками бюджетної системи. Об'єкти та основна ставка оподаткування. Поняття військового збору, порядок визначення та сплати до бюджету. Порядок оподаткування пасивних доходів. Сутність,

порядок надання та визначення податкової знижки. Види податкових соціальних пільг. Порядок надання податкових соціальних пільг. Оподаткування доходів від продажу рухомого і нерухомого майна. Порядок оподаткування спадщини і подарунків. Порядок сплати податку на доходи фізичних осіб. Система оподаткування фізичних осіб – підприємців. Перелік доходів фізичної особи – підприємця на загальній системі. Витрати підприємця, які враховуються при визначенні чистого доходу. Об'єкт оподаткування підприємця на загальній системі та ставки податку. Порядок сплати податків підприємця на загальній системі протягом року. Декларування доходів підприємця за рік. Групи спрощеної системи оподаткування. Види діяльності, які не дають права платнику обрати спрощену систему. Ставки податку в розрізі груп платників. Порядок подання звітності платників єдиного податку

Тема 10. Місцеві податки і збори: особливості правового регулювання.

Види місцевих податків. Перелік місцевих податків і зборів, які є обов'язковими для встановлення на території села, селища, міста. Податки на майно. Об'єкти житлової нерухомості, які підлягають оподаткуванню. Пільги при нарахуванні податку з об'єктів житлової нерухомості. Ставки податку з об'єктів житлової нерухомості. Об'єкти нежитлової нерухомості, що звільнені від оподаткування. Порядок обчислення та сплати податку юридичними та фізичними особами. Платники транспортного збору. Об'єкт оподаткування транспортним податком. Ставка транспортного збору та порядок сплати. Платники земельного податку. Діючі пільги із сплати земельного податку для фізичних осіб. Пільги щодо сплати земельного податку юридичними особами. Особливості обчислення орендної плати. Порядок сплати земельного податку юридичними особами. База оподаткування, ставки, порядок встановлення та сплати туристичного збору. Пільги при справлянні туристичного збору. Ставки збору за місця для паркування транспортних засобів, порядок обчислення і сплати цього збору.

Тема 11. Правові основи державного кредиту.

Поняття державних та місцевих запозичень. Поняття та особливості державного кредиту. Суб'єкти правовідносин по державному кредиту. Сутність та види державного боргу. Прийняття рішення про державні запозичення, визначення їх розміру та порядок погашення. Форми управління державним боргом. Реєстр державного боргу, Реєстр державних гарантій, Реєстр місцевих запозичень та місцевих гарантій. Ринок місцевих (муніципальних) запозичень.

Тема 12. Правові засади загальнообов'язкового державного страхування.

Поняття загальнообов'язкового державного страхування та його принципи. Суб'єкти та об'єкти загальнообов'язкового державного соціального страхування. Основні види загальнообов'язкового державного соціального страхування та правова основа їх існування. Збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Тема 13. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування.

Система публічних видатків. Поняття та принципи бюджетного фінансування. Кошторис бюджетної установи: поняття, види та розділи. План асигнувань. Штатний розпис. Лімітні довідки про бюджетні асигнування та їх призначення. Поняття та стадії кошторисного процесу. Складання проектів кошторисів. Розгляд та затвердження кошторисів. Внесення змін до кошторисів. Виконання кошторисів. Контроль органів Державної казначейської служби за виконанням кошторисів.

Тема 14. Правові основи банківської діяльності.

Сфера публічно-правового регулювання банківської діяльності. Особливості фінансово-правових відносин за участю банків. Предмет банківського права та місце його норм в системі фінансового права України. Законодавство про банки і банківську діяльність в Україні. Банківська система України: рівні та види банків. Правовий статус Національного банку України. Керівні органи та структура Національного банку України. Правовий статус інших банків в Україні. Поняття і сутність державного банку. Поняття і сутність комерційного банку. Поняття і сутність банку з іноземним капіталом. Організаційно-правова форма банків. Правові основи створення, реорганізації і ліквідації банків. Правове регулювання організації та діяльності Фонду гарантування вкладів фізичних осіб. Відповідальність банків за порушення банківського законодавства.

Тема 15. Правове регулювання валютного законодавства і валютного контролю.

Правове регулювання валютних відносин. Поняття та види валютних відносин. Поняття валюти та валютних цінностей. Суб'єкти валютних правовідносин. Порядок ліцензування операцій з валютою і валютними цінностями. Переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України. Валютне регулювання і валютний контроль. Валютні обмеження. Органи, що здійснюють валютне регулювання і валютний контроль. Національний банк України як орган валютного контролю. Уповноважені банки. Комерційні банки як агенти валютного контролю. Відповідальність за порушення валютного законодавства України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем навчальної дисципліни	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Предмет, метод, система та джерела фінансового права.	7	2	1			4	8	1				7
Тема 2. Фінансова діяльність держави, її правові аспекти.	7	2	1			4	8					8
Тема 3. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	8	2	1			5	8					8
Тема 4. Правові основи фінансового контролю в Україні.	8	2	1			5	8	1				7
Тема 5. Бюджетне право і бюджетний устрій України.	8	2	1			5	8		1			7
Тема 6. Бюджетний процес в Україні.	8	2	1			5	8	1				7
Тема 7. Система оподаткування в Україні. Непрямі податки.	8	2	1			5	8					8
Тема 8. Податок на прибуток підприємств.	8	2	1			5	8					8
Тема 9. Правове регулювання податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності. Спрощена система оподаткування.	10	4	2			4	8					8
Тема 10. Місцеві податки і збори: особливості правового регулювання.	8	2	1			5	8					8
Тема 11. Правові основи державного кредиту.	8	2	1			5	8		1			7
Тема 12. Правові засади загальнообов'язкового державного страхування.	8	2	1			5	8					8
Тема 13. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування.	8	2	1			5	8	1				7
Тема 14. Правові основи банківської діяльності.	8	2	1			5	8					8
Тема 15. Правове регулювання валютного законодавства і валютного контролю.	8	2	1			5	8					8
Усього годин	120	32	16	0		72	120	4	2	0		114

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Предмет, метод, система та джерела фінансового права.	1	
2	Тема 2. Фінансова діяльність держави, її правові аспекти.	1	
3	Тема 3. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	1	
4	Тема 4. Правові основи фінансового контролю в Україні.	1	
5	Тема 5. Бюджетне право і бюджетний устрій України.	1	1
6	Тема 6. Бюджетний процес в Україні.	1	
7	Тема 7. Система оподаткування в Україні. Непрямі податки.	1	
8	Тема 8. Податок на прибуток підприємств.	1	
9	Тема 9. Правове регулювання податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності. Спрощена система оподаткування.	2	
10	Тема 10. Місцеві податки і збори: особливості правового регулювання.	1	
11	Тема 11. Правові основи державного кредиту.	1	1
12	Тема 12. Правові засади загальнообов'язкового державного страхування.	1	
13	Тема 13. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування.	1	
14	Тема 14. Правові основи банківської діяльності.	1	
15	Тема 15. Правове регулювання валютного законодавства і валютного контролю.	1	
	Разом	16	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Предмет, метод, система та джерела фінансового права.	4	7
2	Тема 2. Фінансова діяльність держави, її правові аспекти.	4	8
3	Тема 3. Фінансово-правові норми та фінансово-правові відносини.	5	8
4	Тема 4. Правові основи фінансового контролю в Україні.	5	7
5	Тема 5. Бюджетне право і бюджетний устрій України.	5	7
6	Тема 6. Бюджетний процес в Україні.	5	7
7	Тема 7. Система оподаткування в Україні. Непрямі податки.	5	8
8	Тема 8. Податок на прибуток підприємств.	5	8
9	Тема 9. Правове регулювання податку на доходи фізичних осіб. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності. Спрощена система оподаткування.	4	8
10	Тема 10. Місцеві податки і збори: особливості правового регулювання.	5	8
11	Тема 11. Правові основи державного кредиту.	5	7
12	Тема 12. Правові засади загальнообов'язкового державного страхування.	5	8
13	Тема 13. Правові основи кошторисно-бюджетного фінансування.	5	7
14	Тема 14. Правові основи банківської діяльності.	5	8
15	Тема 15. Правове регулювання валютного законодавства і валютного контролю.	5	8
	Разом	72	114

7. Індивідуальні завдання

При вивченні дисципліни «Фінансове право» здобувачам пропонується виконувати наступні індивідуальні завдання:

- розв'язування кейсів, ситуаційних завдань з теми;
- проведення аналітичного (критичного) огляду літературних джерел та наукових статей за тематикою дисципліни;
- виконання творчих завдань (складення кросворду, ребусу, фінансової гри «Дешифрування» за тематикою дисципліни).

Теми індивідуальних завдань:

1. Фінансова діяльність держави: поняття, принципи, функції та методи.
2. Фінансова система держави.
3. Система органів управління державними фінансами.
4. Предмет і метод фінансового права.
5. Система і джерела фінансового права.
6. Фінансово-правові норми: ознаки, види, структура.
7. Фінансово-правові правовідносини: особливості та структура.
8. Поняття і зміст фінансового контролю.
9. Види фінансово контролю.
10. Методи фінансового контролю.
11. Реформування податкових і митних органів.
12. Бюджет як економічна, правова категорія, її матеріальний зміст.
13. Поняття бюджетного устрою та бюджетної системи України.
14. Класифікація доходів і видатків за бюджетною класифікацією України.
15. Поняття і зміст міжбюджетних трансфертів.
16. Поняття бюджетного процесу та його стадій.
17. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України у Верховній Раді України.
18. Виконання затвердженого бюджету.
19. Звітність про виконання бюджету.
20. Система державних і місцевих доходів.
21. Ознаки, функції та принципи податку.
22. Загальна характеристика податкового права і податкових правовідносин. Характеристика Податкового Кодексу України, його характеристика.
23. Загальна характеристика методів оподаткування. Спрощена система оподаткування.
24. Податкова система України.
25. Податки з доходів фізичних осіб.
26. Загальна характеристика податку на додану вартість.
27. Особливості оподаткування акцизним податком.

28. Загальна характеристика податку на прибуток підприємств.
29. Місцеві податки.
30. Плата за землю.
31. Адміністрування податків і зборів
32. Види відповідальності за порушення податкового законодавства.
33. Поняття державного і місцевого кредиту.
34. Фінансові правовідносини у сфері державного (місцевого) кредиту.
35. Види державного (місцевого) боргу.
36. Порядок складання і затвердження кошторисів.
37. Кошторисно-бюджетне планування.
38. Порядок фінансування освіти.
39. Порядок фінансування державних і правоохоронних органів.
40. Поняття банківської системи України.
41. Правовий статус Національного банку України та його керівних органів.
42. Повноваження Національного банку України у фінансово-кредитній сфері.
43. Поняття банківської діяльності. Основні функції та операції банків.
44. Поняття грошей і грошової системи та грошового обігу.
45. Поняття і принципи безготівкових розрахунків.
46. Правове регулювання відкриття і використання банківських рахунків.
47. Особливості безготівкових розрахунків.
48. Правовий аналіз чекової та акредитивної форми безготівкових розрахунків.
49. Порядок організації готівкових розрахунків.
50. Поняття валютної системи.
51. Зміст валютної політики та валютного регулювання в Україні.
52. Поняття і функції валютного контролю.
53. Повноваження Національного банку України у сфері валютного контролю.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни «Фінансове право» застосовуються наступні методи:

- словесні (лекції, бесіди);
- наочні, під час лекцій (інформаційних, аналітичних, проблемних) та практичних занять, в тому числі з використанням мультимедійного забезпечення;
- практичні, під час виконання практичних робіт, задач, вправ;
- інтерактивні методи навчання під час проведення опитування, аналізу практичних ситуацій, дискусії, мозкового штурму, ділових ігор, розгляду кейс-стадій;

- інноваційні, зокрема проектно-дослідницький метод; інтегровані методи. Застосовуються наступні інформаційно-комунікаційні технології та діджитал-інструменти: цифрові інструменти Google, програмні продукти від Microsoft, програмне забезпечення для проведення опитувань Mentimeter;
- методи дистанційного навчання за допомогою платформ: Moodle та Zoom.

9. Критерії та засоби оцінювання

Види контролю: поточний, підсумковий.

Форма підсумкового контролю: залік.

Протягом семестру здобувач може отримати максимум 100 балів, в тому числі за перший рубіжний контроль – 50 балів, за другий рубіжний контроль – 50 балів.

По поточному контролю здобувач має можливість отримати бали за активність на лекційних та практичних заняттях, виявлення рівня підготовки здобувачів із зазначеної теми під час опитування, участі в лекційних дискусіях, тестування, підготовки доповіді-презентації та індивідуальних завдань.

Кількість балів, одержана здобувачем вищої освіти протягом семестру, та кількість балів за виконання підсумкової залікової роботи додається і разом складає оцінку знань здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни за 100-бальною шкалою та дворівневою шкалою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

Результати навчання, набуті шляхом неформальної, інформальної освіти зараховуються відповідно до Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральнотехнічному національному технічному університеті.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, тестовий контроль.

Шкала оцінювання: ЄКТС, національна та ЦНТУ

Оцінка за шкалою ЄКТС	Визначення	Оцінка	
		За національною системою (залік)	За системою ЦНТУ
A	ВІДМІННО - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	Зараховано	90-100
B	ДУЖЕ ДОБРЕ - вище середнього рівня з кількома помилками	Зараховано	82-89
C	ДОБРЕ - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок		74-81
D	ЗАДОВІЛЬНО - непогано, але зі значною кількістю недоліків	Зараховано	64-73
E	ДОСТАТНЬО - виконання задовольняє мінімальні критерії		60-63
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО - потрібно попрацювати перед тим, як перескласти	Незараховано	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО - необхідна серйозна подальша робота		1-34

10. Рекомендовані джерела інформації:

Основні:

1. Дмитрик О. О., Алісов Є. О., Кобильнік Д. А. Фінансове право: підручник. К., Юридикаб 2022. 466 с.
2. Іванський А. Й. Фінансове право: підручник. Міжнар. гуманітар. ун-т, 2-ге вид., перероб. та доп. Київ: Юнікорм Інтер, 2022. 484 с.
3. Савченко Л. А., Коваленко А. А., Анрущенко Г. С. Фінансово-контрольне право: підручник. 2-ге вид. К., Юнікорм Інтер, 2021. 348 с.
4. Тетарчук І., Дяків Т. Фінансове право. Навчальний посібник для підготовки до іспитів. К., ЦУЛ, 2020. 160 с.
5. Філіпенко Т. В., Філіпенко А. С. Фінансове право у схемах : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг: ДЮІ МВС України, 2018. 150 с.
6. Фінансове право : конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 253 с.
7. Фінансове право : навч.-метод. посіб. (для здобувачів вищої освіти). 2-ге вид., доопр. і доп. [Електронне видання] / Т. Латковська, М. Сідор, Т. Голоядова. Одеса : Фенікс, 2023. 140 с.
8. Фінансове право: підручник / за заг. ред. О. П. Гетманець ; [Бандурка О. М., Гетманець О. П., Жорнокуй Ю. М. та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 392 с.
9. Фінансове право : підручник / за ред. Т. Є. Кагановської та М. П. Кучерявенка ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 432 с.
10. Фінансове право (схеми) / за ред. І. М. Бондаренко та Т. Є. Кагановської ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2022. 276 с.

Додаткові:

1. Валютне регулювання: навч. посіб./ Ю. М. Бездітко, О. О. Мануйленко, Г. А. Стасюк. Херсон: Олді-плюс, 2021. 272 с.
2. Вітліна М. О., Шульга Т. М. Міжнародні заходи протидії ухиленню від сплати податків. *Порівняльно-аналітичне право*. 2019. № 1. С. 178-180.
3. Гарбінська-Руденко А. В. Правові аспекти врегулювання подвійного оподаткування між Україною та окремими зарубіжними країнами. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 5. С. 200-203.
4. Греца Я. В. Зміст, правові засоби та межі податкового планування: зарубіжний досвід та українська практика : монографія. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2020. 420 с.
5. Державні фінанси в транзитивній економіці: навч. посіб./ Л. М. Горбач, М. І. Карлін, Л. Я. Новосад [та ін.] ; за заг. ред. М. І. Карліна. Київ: Кондор, 2020. 220 с.
6. Кредитування і контроль: навч.-метод. посіб. (у схемах і комент.) / М. Г. Дмитренко, В. С. Потлатюк. Київ: Кондор, 2021. 296 с.
7. Місцеві фінанси: навч. посіб./ Н. Г. Чуйко, К. М. Владимиров. Херсон:

Олді-плюс, 2021. 352 с.

8. Мудрак Н.О. Національні механізми боротьби з ухиленням від оподаткування через офшорні юрисдикції в країнах ОЕСР. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 25. ч. 2. С. 5-11.

9. Письменна М.С. Державний аудит та аналіз публічних закупівель: теорія, методологія та практика : монографія. К. : Центр навчальної літератури, 2018. 452 с.

10. Роль В. Ф., Сергієнко В. В., Попова С. М. Фінансове право. К., ЦУЛ, 2019. 392 с.

11. Фінансове право в умовах цифрової трансформації: колективна монографія / за заг. ред. Т. А. Латковської. Чернівці: Технодрук, 2021. 418 с.

12. Фінансове право : посіб. для підгот. до іспитів / Д.О. Білінський, І.М. Бондаренко, О.О. Головашевич та ін. ; за ред. О.О. Головашевича. Харків : Право, 2020. 268 с.

13. Фінансове право України: навчальний посібник. М. В. Ковалів, С. С. Єсімов, І. М. Проць, Р. М. Скриньковський, Ю. Р. Лозинський. Львів: СПОЛОМ, 2022. 394 с.

14. Фоміна О. В., Музичук М. І. Сучасні аспекти міжнародного регулювання трансфертного ціноутворення. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія Економіка*. 2019. Випуск 1 (53). С. 246-251.

Законодавчі та нормативні документи:

1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.84 № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.

4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

5. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.

6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

8. Деякі питання надання медичної субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: постанова Кабінету Міністрів України від 23.01.2015р. № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2015-%D0%BF>

9. Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам: постанова Кабінету Міністрів України від 14.01.2015р. № 6. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/6-2015-%D0%BF>

10. Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад:

постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 р. № 200. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/200-2016-%D0%BF>

11. Положення про валютний нагляд: затверджене постановою правління Національного банку України від 03.01.2019 р. № 13. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0013500-19>

12. Положення про Державну аудиторську службу України : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 3.02.2016 р. № 43. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF#Text>

13. Положення про Державну казначейську службу України : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 15.04.2015 р. № 215. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF>

14. Положення про Державну податкову службу України та Державну митну службу України : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 6.03.2019 р. № 227р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#Text>

15. Порядок визначення необхідності, розміру та виду майнового забезпечення під час надання кредитів (позик), залучених державою або під державні гарантії : затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14.04.2011 р. № 460. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2011-%D0%BF#Text>

16. Порядок встановлення розміру плати за надання кредитів (позик), залучених державою, або державних гарантій: затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 17.03.2011 р. № 256. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256-2011-%D0%BF>

17. Порядок здійснення місцевих запозичень: затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 р. № 110. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/110-2011-%D0%BF>

18. Порядок надання місцевих гарантій: затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14.05.2012 р. № 541. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2012-%D0%BF>

Інформаційні ресурси (офіційні сайти):

1. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Державна служба статистики. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

3. Кабінет міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

4. Міністерство фінансів України. URL: <https://www.minfin.gov.ua>

5. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. Урядовий портал. URL : <http://www.kmu.gov.ua/control>.

6. Державна податкова служба України. URL: <https://tax.gov.ua>

7. Верховна рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua>